तमुवाच समागम्य भर्त्तारमकुतोभयं । क्रुद्धा मनस्विनी भार्य्या विविक्ते हेतुमद्वचः । ५४०
कथमुत्सृज्य राज्यं स्वं धनधान्यसमन्वितं । कापालीं वृत्तिमास्थाय धानामुष्टिर्न ते वरः ।
प्रतिज्ञा तेऽन्यथा राजन्विचेष्टा चान्यथा तव । यद्राज्यं महदुत्सृज्य स्वल्पे लुभ्यसि पार्थिव ।
नैते नातिथयो राजन् देवर्षिपितरस्तथा । अद्य शक्यास्त्वया भर्त्तुं मोघस्तेऽयं परिश्रमः ।
देवतातिथिभिश्चैव पितृभिश्चैव पार्थिव । सर्व्वैरेतैः परित्यक्तः परिव्रजसि निष्क्रियः ।
यस्त्वं त्रैविद्यवृद्धानां ब्राह्मणानां सहस्रशः । भर्त्ता भूत्वा च लोकस्य सोऽद्य तैर्भृतिमिच्छसि । ५४५
श्रियं हित्वा प्रदीप्तां त्वं श्ववत्सम्प्रतिवीक्ष्यसे । अपुत्त्रा जननी तेऽद्य कौशल्या चापतिस्त्वया ।
अमी च धर्म्मकामास्त्वां क्षत्त्रियाः पर्य्युपासते । त्वदाशामभिकाङ्क्षन्तः कृपणाः फलहेतुकाः ।
तांश्च त्वं विफलान् कुर्व्वन् कं नु लोकं गमिष्यसि । राजन् संशयिते मोक्षे परतन्त्रेषु देहिषु ।
नैव तेऽस्ति परो लोको नापरः पापकर्म्मणः । धर्म्मान् दारान्परित्यज्य यस्त्वमिच्छसि जीवितुं ।
स्रजो गन्धानलङ्कारान्वासांसि विविधानि च । किमर्थमभिसन्त्यज्य परिव्रजसि निष्क्रियः । ५५०
निपानं सर्व्वभूतानां भूत्वा त्वं पावनं महत् । आद्यो वनस्पतिर्भूत्वा सोऽन्यांस्त्वं पर्य्युपाससे ।
खादन्ति हस्तिनं न्यासैः क्रव्यादा बहवोऽप्युत । बहवः क्रिमयश्चैव किं पुनस्त्वामनर्थकं ।
य इमां कुण्डिकां भिन्द्यात्त्रिविष्टब्धञ्च यो हरेत् । वासश्चापहरेत्तस्मिन् कथं ते मानसं भवेत् ।
यस्त्वयं सर्व्वमुत्सृज्य धानामुष्टेरनुग्रहः । यदाऽनेन समं सर्व्वं किमिदं ह्यवसीयते ।
धानामुष्टिरिहार्थश्चेत्प्रतिज्ञा ते विनश्यति । का चाहं तव को मे त्वं कश्च ते मय्यनुग्रहः । ५५५
प्रशाधि पृथिवीं राजन्यदि तेऽनुग्रहो भवेत् । प्रासादं शयनं यानं वासांस्याभरणानि च ।
श्रिया विहीनैरधनैस्त्यक्तमित्रैरकिञ्चनैः । सौखिकैः सम्भृतानर्थान् यः सन्त्यजति किन्नु तत् ।
योऽत्यन्तं प्रतिगृह्णीयाद्यश्च दद्यात्सदैव हि । तयोस्त्वमन्तरं विद्धि श्रेयांस्ताभ्यां क उच्यते ।
सदैव याचमानेषु तथा दम्भान्वितेषु च । एतेषु दत्तिणा दत्ता दावाग्नाविव दुर्हुतं ।
जातवेदा यथा राजन्नादग्ध्वैवोपशाम्यति । सदैव याचमानो हि तथा शाम्यति वै द्विजः । ५६०
सतां वै ददतोऽन्नञ्च लोकेऽस्मिन् प्रकृतिर्ध्रुवा । न चेद्राजा भवेद्दाता कुतः स्युर्म्मोक्षकाङ्क्षिणः ।
अन्नाद्गृहस्था लोकेऽस्मिन् भिक्षवस्तत एव च । अन्नात्प्राणः प्रभवति अन्नदः प्राणदो भवेत् ।
गृहस्थेभ्यो विनिर्मुक्ता गृहस्थानेव संश्रिताः । प्रभवञ्च प्रतिष्ठाञ्च दान्ता विन्दन्त आसते ।
त्यागान्न भिक्षुकं विद्यान्न मौण्ड्यान्न च याचनात् । ऋजुस्तु योऽर्थं त्यजति न सुखं विद्धि भिक्षुकं ।
आसक्तः सक्तवद्गृह्णन्निस्सङ्गो मुक्तबन्धनः । समः शत्रौ च मित्रे च स वै मुक्तो महीपते । ५६५
परिव्रजन्ति दानार्थं मुण्डाः काषायवाससः । सिता बहुविधैः पाशैः सञ्चिन्वन्तो वृथामिषं ।
त्रयीञ्च नाम वार्त्ताञ्च त्यक्त्वा पुत्त्रान् व्रजन्ति ये । त्रिविष्टब्धञ्च वासश्च प्रतिगृह्णन्त्यबुद्धयः ।
अनिष्कषाये काषायमीहार्थमिति विद्धि तं । धर्म्मध्वजानां मुण्डानां कृतार्थमिति मे मतिः ।
काषायैरजिनैश्चीरैर्नग्नान्मुण्डान् जटाधरान् । बिभ्रत् साधून् महाराज जय लोकान् जितेन्द्रियः ।